

**ИЗИСКВАНИЯ
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ
НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ IV КЛАС ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2009/2010 ГОДИНА**

1. Националното външно оценяване на учениците от IV клас се осъществява чрез изпитвания за установяване постигането на очакваните резултати от обучението, определени с държавните образователни изисквания за учебното съдържание по *Български език и литература, Математика, Човекът и природата и Човекът и обществото* за началния етап на основното образование.
2. Националното външно оценяване на знанията и уменията на учениците от IV клас се провежда в държавните, общинските и в частните общеобразователни училища по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 6, т. 10 и т. 12 от Закона за народната просвета.
 - 2.1. Национално външно оценяване може да се провежда и в специалните училища по чл. 26, ал. 1, т. 11 от ЗНП, в които се обучават ученици от IV клас сувреден слух, с нарушен зрение, с хронични заболявания (от оздравителните училища) и с девиантно поведение (от възпитателни училища-интернати и от социално-педагогически интернати).
 - 2.2. Учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 6, т. 10 и т. 12, участват в изпитванията по преценка на училищния екип за подпомагане на обучението на ученици със специални образователни потребности.
3. Материалите за изпитванията и критериите за оценяване на знанията и уменията на учениците от IV клас се подготвят на национално равнище от Центъра за контрол и оценка на качеството на образованието (ЦКОКО) и в срок до 3 май се съгласуват с дирекция „Политика в общото образование“ в МОН.
 - 3.1. Материалите за изпитването се разсекретяват и размножават от училищна комисия в деня на изпитването по съответния учебен предмет.
 - 3.2. Материалите, предназначени за писмените изпитвания на учениците с нарушен зрение, обучавани на брайлов шрифт, се адаптират на брайлов шрифт и се дешифрират от брайлов на плоско печатен шрифт от учители-консултанти, владеещи брайл, при спазване на изисквания за секретност.

- 3.3. Материалите, предназначени за писмените изпитвания на слабовиждащите ученици, се адаптират с улголемен шрифт (Ariel bold, 22 pt) от Центъра за контрол и оценка на качеството на образованието (ЦКОКО).
4. Изпитването за всеки от учебните предмети се провежда едновременно за учениците от всички паралелки от IV клас в училището в 10.00 часа на определения ден.
5. Изпитването по всеки от определените учебни предмети е писмено и се провежда чрез решаване на тест за един учебен час. Тестът по всеки учебен предмет включва задачи от затворен тип с три възможни отговора, от които само един е верен, а по български език и литература и диктовка.
6. Всяко от изпитванията на учениците от училищата по чл. 26, ал. 1, т. 11 от ЗНП и за учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 6, т. 10 и т. 12 от ЗНП, се провежда за два учебни часа.
- 6.1. Изпитванията на ученици със специални образователни потребности, които не могат да полагат писмен изпит, се провеждат устно от училищна комисия след представяне на медицински документ от районна експертна лекарска консултативна комисия.
7. Външното оценяване на учениците от IV клас се координира и контролира на регионално равнище от началника на регионалния инспекторат по образованието (РИО), а на национално – от Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН).
8. Началникът на РИО определя със заповед състава и задълженията на регионалната комисия за организация и контрол, която да организира дейностите, свързани с външното оценяване в училищата на територията на съответната област.
9. Началникът на РИО получава от МОМН материалите за изпитванията на учениците на 5 май и организира предаването им на директорите на училищата от региона.
10. Началникът на РИО разрешава присъствието в училищата на доброволни екипи от външни наблюдатели на изпитванията, в състава на които се включват представители на училищните настоятелства и учители, предложени от директорите на съседни училища.
11. Началникът на РИО осъществява контрол по време на изпитванията и на въвеждането на данните в училищата от региона.

12. Директорът на училището в срок до 3 май определя със заповед състава на училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията, на училищните комисии за оценяването на писмените работи на учениците и на квесторите.
- 12.1. Директорът на училището определя със заповед и учители-консултанти, които да дешифрират изпитните материали от брайлов на плоскопечатен шрифт за учениците с нарушен зрение или да направят жестомимичен превод на инструкциите - за учениците с увреден слух.
13. Директорът на училището получава от началника на РИО материалите за писмените работи на учениците от IV клас на 7 май и създава необходимата организация за провеждане на изпитванията и за оценяването им, като гарантира секретността на информацията и обективността на резултатите.
14. Преди провеждане на външното оценяване директорът създава условия за нормалното му протичане, като осигурява необходимата техника за размножаване на изпитните материали и провежда инструктаж на квесторите и на учителите-консултанти.
- 14.1. Директорът на специално училище за деца с нарушен зрение осигурява адаптиране на изпитните материали и необходимите условия и материали за провеждане на изпитванията (празни листове с брайлова хартия за вписване на отговорите от учениците) за учениците с нарушен зрение от специалните училища и за учениците с нарушен зрение, които се обучават интегрирано.
15. Училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията организира дейностите, свързани с подготовката на залите за провеждане на изпитванията, с разпределението на местата на учениците, с размножаването на материалите за писмената работа на учениците и с осигуряването на резерв от листове с редове за писане, подпечатани с печата на училището. При необходимост тя предлага на директора на училището промяна на седмичното разписание на учебните занятия за дните на изпитванията и отговаря за своевременното уведомяване на учениците за промяната.
16. Директорът на училището разсекретява изпитните материали и ги предава за размножаване на училищните комисии за подготовка и провеждане на изпитванията.
- 16.1. Директорът на специално училище за деца с нарушен зрение в деня преди провеждане на изпита по съответния учебен предмет организира разсекретяване и засекретяване на изпитните материали с цел адаптирането и отпечатването им на брайлов шрифт.

- 16.2. Директорът на училището организира в деня на изпита по съответния учебен предмет отпечатването на изпитните материали, предназначени за писмените изпитвания на слабовиждащите ученици, с уголемен шрифт (Ariel bold, 22 pt).
17. Класните ръководители напомнят на учениците за необходимостта в деня на изпита да носят резервни химикали, моливи и чертожни инструменти (линия, триъгълник, транспортир, пергел).
- 17.1. Учениците с нарушен зрение, които ще полагат изпит на брайлов шрифт, в деня на изпита носят брайлова машина и брайлови прибори за чертане, а слабовиждащите ученици – оптични средства (лупи).
18. Квесторите следят за нормалното протичане на изпитванията и отговарят за здравето и живота на учениците през времето на изпитванията. До 10 минути преди началото на изпитването по съответния учебен предмет квесторите провеждат инструктаж и определят местата на учениците, като осигуряват условия за самостоятелна и независима изява на компетентностите им. Непосредствено след приключването на учебния час предават писмените работи на учениците на директора на училището с приемно-предавателен протокол.
19. В часовете за провеждане на изпитванията не се допуска присъствие на учителите, които преподават на учениците от класа.
20. По време на изпитването в часа може да присъства външен наблюдател, който следи за коректното поведение на учениците и квесторите, без да възпрепятства нормалното протичане на часа и да разсейва учениците.
21. Учителите, които преподават в IV клас или са родители на ученици от съответната паралелка, не може да бъдат квестори и оценители на писмените работи на своите ученици. В случай че учителят, който преподава в IV клас, е единствен в училището, оценяването на писмените работи на учениците се организира от РИО.
22. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет директорът приема от квесторите писмените работи на учениците, предава ги с приемно-предавателен протокол на училищната комисия за външно оценяване, а след оценяването им ги получава обратно за съхранение.
- 22.1. Писмените работи на учениците с нарушен зрение, които са осъществени на брайлов шрифт, се предават на училищната комисия за външно оценяване след десифрирането им на плоскопечатен шрифт от учител-консултант, владеещ брайл.
23. Проверката и оценката на писмените работи на учениците от IV клас са в съответствие с критериите и изискванията, определени от МОН, и се извършват

от училищна комисия за външно оценяване, в която участва и техническо лице за въвеждане на резултатите в зададения електронен формат.

24. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет училищната комисия оценява писмените работи на учениците по критериите и изискванията, определени от МОН, и вписва броя точки върху писмената работа на ученика.
25. Резултатите от националното външно оценяване на учениците се въвеждат от училищната комисия в сайта <http://mon4.mon.bg> до 3 дни от провеждане на съответното изпитване и до 21 май се предават на регионалната комисия на хартиен носител.
26. По график, определен от директора на училището, училищната комисия дава информация на учениците и родителите им за получените оценки на писмените работи.
27. След приключване на външното оценяване директорът предава на регионалната комисия за организация и контрол обобщените резултати за училището на електронен носител в зададения формат.
28. Писмените работи на учениците от IV клас и документацията, свързана с външното оценяване на знанията и уменията им, се съхраняват в училището за 3-годишен срок.